

**T.C. HAZİNE VE
MALİYE BAKANLIĞI**

AYLIK BÜTÇE GERÇEKLEŞME RAPORU

Ağustos, 2020

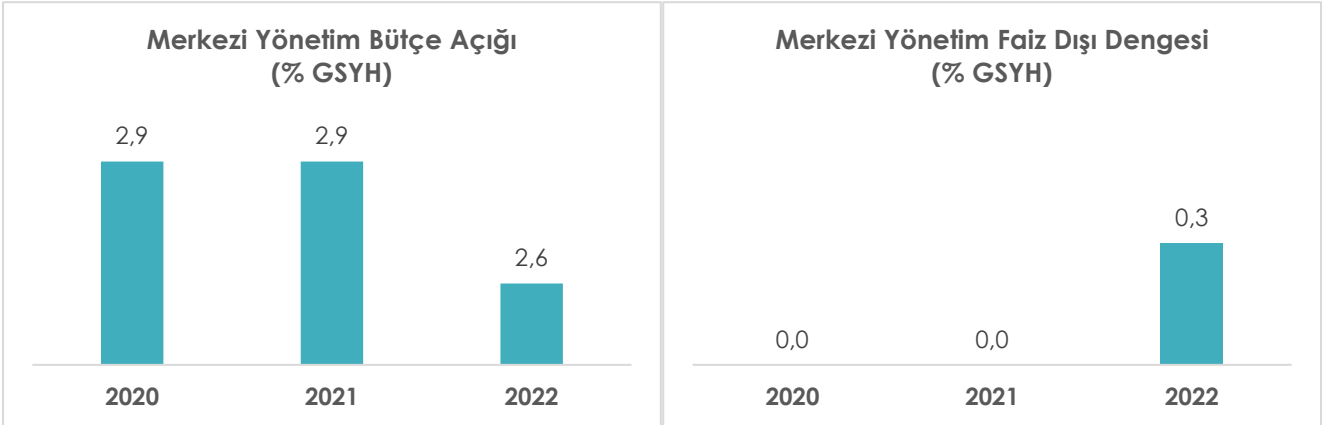
2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2020-2022 Yeni Ekonomi Programının (YEP) temel amacı; 2019-2021 YEP çerçevesinde fiyat istikrarı, finansal istikrar ve cari işlemler dengesinde son bir yılda elde edilen kazanımların korunup geliştirilmesi, üretim ve verimlilik odaklı, sürdürülebilir büyüme ile adaletli paylaşımaya yönelik ekonomik dönüşümün ve değişimin gerçekleştirilmesidir.

2020 yılı merkezi yönetim bütçesi, 2020-2022 YEP'te belirlenen makro değişkenler ile programın temel hedef ve öncelikleri kapsamında hazırlanmış ve uygulanmaktadır.

Program döneminde mali disipline kararlılıkla devam edilecektir. Bu kapsamda kaynakların verimli kullanılması sağlanacak ve belirlenen alanlarda tasarrufu sağlayacak yapısal değişiklikler hayata geçirilecektir. Bütçenin gelir performansının yükseltilmesi amacıyla sürekli ve kalıcı gelir kaynakları ile vergi tahsilatında etkinliğin artırılması ve ekonomide kayıt dışılığın azaltılması hedeflenmektedir.

Program döneminde bütçe açığının GSYH'ye oranının yüzde 3'ün altında kalması, faiz dışı dengenin GSYH'ye oranının ise dönem sonunda binde 3 olarak gerçekleşmesi hedeflenmektedir.

Ağustos 2020 Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

2020 yılı Ağustos ayında merkezi yönetim bütçe giderleri 80,3 milyar TL, bütçe gelirleri 108,6 milyar TL ve bütçe fazlası 28,2 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, faiz dışı bütçe giderleri 68,4 milyar TL ve faiz dışı fazla ise 40,1 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

AĞUSTOS AYI BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ		(Milyon TL)
Bütçe Giderleri		80.345
Faiz Dışı Giderler		68.444
Bütçe Gelirleri		108.566
Vergi Gelirleri		98.456
Bütçe Dengesi		28.220
Faiz Dışı Denge		40.122

1- Bütçe Dengesi

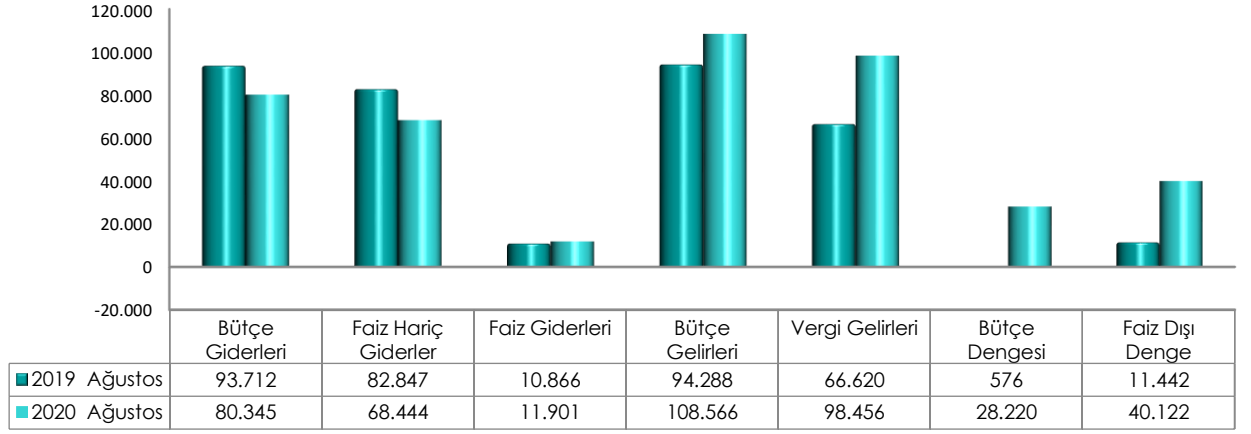
2020 yılı Ağustos ayı bütçe giderleri, bütçe gelirleri, bütçe dengesi ve faiz dışı denge gerçekleşmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

(Milyon TL)	2019			2020			2020/2019
	Bütçe	Ağustos	Yüzde	Bütçe	Ağustos	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Giderleri	960.976	93.712	9,8	1.095.461	80.345	7,3	-14,3
Faiz Hariç Giderler	843.659	82.847	9,8	956.521	68.444	7,2	-17,4
Faiz Giderleri	117.317	10.866	9,3	138.940	11.901	8,6	9,5
Bütçe Gelirleri	880.359	94.288	10,7	956.588	108.566	11,3	15,1
Vergi Gelirleri	756.495	66.620	8,8	784.602	98.456	12,5	47,8
Bütçe Dengesi	-80.616	576	-0,7	-138.873	28.220	-20,3	4.797,1
Faiz Dışı Denge	36.701	11.442	31,2	67	40.122	60.293,3	250,7

Merkezi yönetim bütçesi 2019 yılı Ağustos ayında 576 milyon TL fazla vermiş iken 2020 yılı Ağustos ayında 28 milyar 220 milyon TL fazla vermiştir.

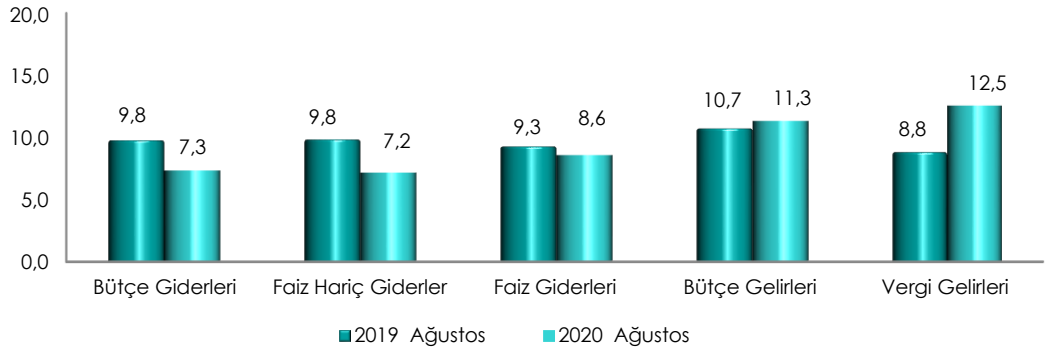
2019 yılı Ağustos ayında 11 milyar 442 milyon TL faiz dışı fazla verilmiş iken 2020 yılı Ağustos ayında 40 milyar 122 milyon TL faiz dışı fazla verilmiştir.

**Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri
(Milyon TL)**

Ağustos ayı gerçekleşmelerinin bütçe başlangıç ödeneklerine göre gerçekleşme oranlarını gösteren grafik ise aşağıda yer almaktadır.

**Merkezi Yönetim Bütçesi
Gerçekleşme Oranları
(%)**

2- Bütçe Giderleri

Merkezi yönetim bütçe giderleri Ağustos ayı itibarıyla 80 milyar 345 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz harcamaları 11 milyar 901 milyon TL, faiz hariç harcamalar ise 68 milyar 444 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Ekonomik sınıflandırma bazında bütçe gerçekleşmeleri ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

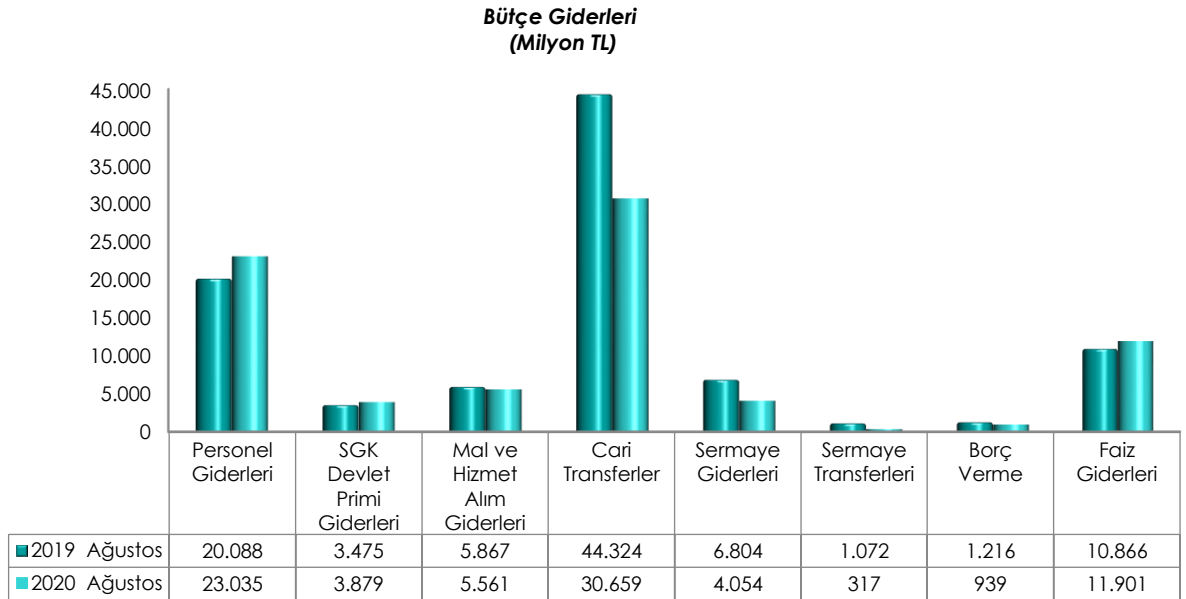
(Milyon TL)	2019			2020			2020/2019
	Bütçe	Ağustos	Yüzde	Bütçe	Ağustos	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Giderleri	960.976	93.712	9,8	1.095.461	80.345	7,3	-14,3
Faiz Hariç Giderler	843.659	82.847	9,8	956.521	68.444	7,2	-17,4
Personel Giderleri	247.303	20.088	8,1	282.488	23.035	8,2	14,7
SGK Devlet Primi Giderleri	43.375	3.475	8,0	48.120	3.879	8,1	11,6
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	67.551	5.867	8,7	75.550	5.561	7,4	-5,2
Cari Transferler	391.337	44.324	11,3	451.122	30.659	6,8	-30,8
Sermaye Giderleri	54.432	6.804	12,5	56.607	4.054	7,2	-40,4
Sermaye Transferleri	10.046	1.072	10,7	6.784	317	4,7	-70,4
Borç Verme Giderleri	21.749	1.216	5,6	27.087	939	3,5	-22,8
Faiz Giderleri	117.317	10.866	9,3	138.940	11.901	8,6	9,5

2020 yılında merkezi yönetim bütçe giderleri için öngörülen 1 trilyon 95 milyar 461 milyon TL ödenekten Ağustos ayında 80 milyar 345 milyon TL gider gerçekleştirilmiştir. Geçen yılın aynı ayında ise 93 milyar 712 milyon TL harcama yapılmıştır.

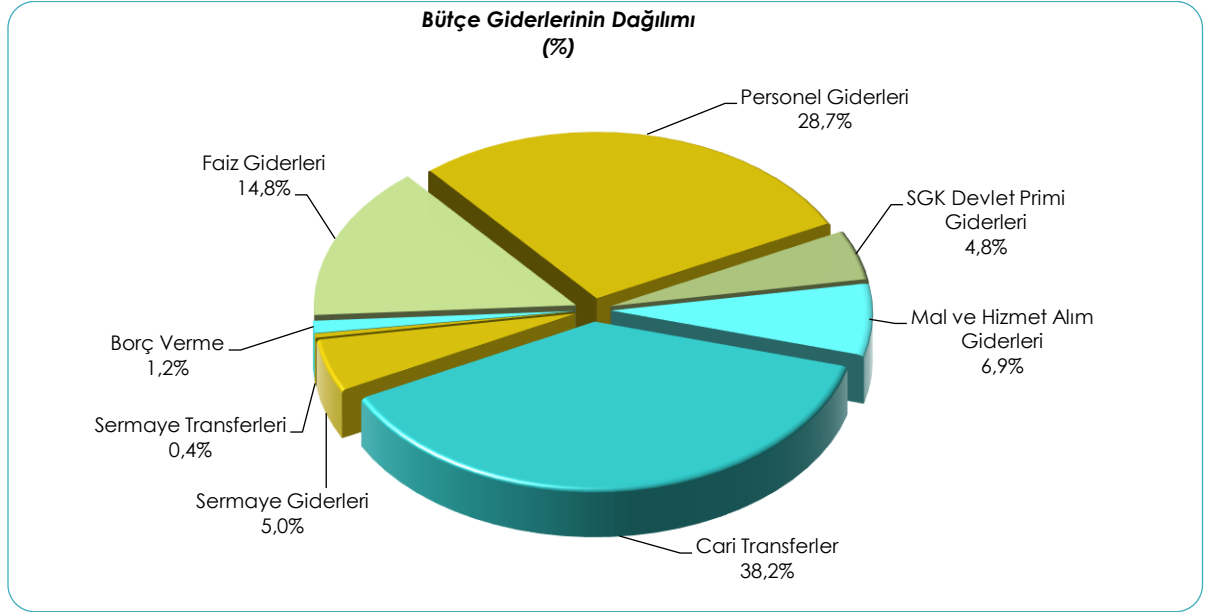
Ağustos ayı bütçe giderleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 14,3 oranında azalmıştır. Giderlerin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranı ise 2019 yılında yüzde 9,8 iken 2020 yılında yüzde 7,3 olmuştur.

Faiz hariç bütçe giderleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 17,4 oranında azalarak 68 milyar 444 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz hariç giderlerin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranı ise 2019 yılında yüzde 9,8 iken 2020 yılında yüzde 7,2 olmuştur.

Ağustos ayı bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırma bazında bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2020 yılı Ağustos ayı bütçe giderlerinin dağılımına ise aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

3- Bütçe Gelirleri

Merkezi yönetim bütçe gelirleri Ağustos ayı itibarıyla 108 milyar 566 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri 98 milyar 456 milyon TL, genel bütçe vergi dışı gelirleri ise 8 milyar 215 milyon TL olmuştur.

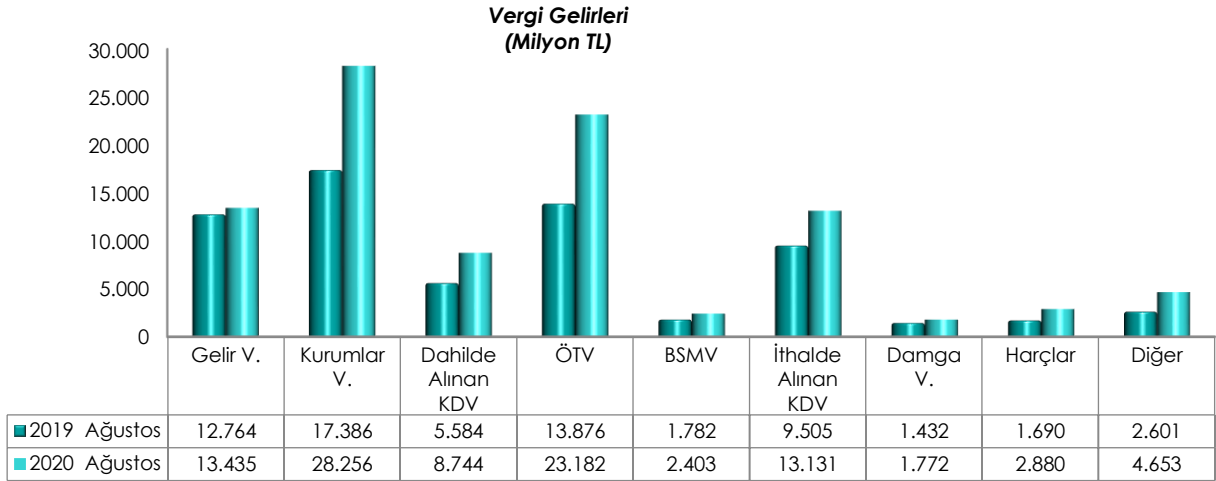
2020 yılı Ağustos ayı bütçe gelir gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

(Milyon TL)	2019			2020			2020/2019
	Bütçe	Ağustos	Yüzde	Bütçe	Ağustos	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Gelirleri	880.359	94.288	10,7	956.588	108.566	11,3	15,1
Genel Bütçe Gelirleri	862.759	92.403	10,7	936.635	106.671	11,4	15,4
Vergi Gelirleri	756.495	66.620	8,8	784.602	98.456	12,5	47,8
Gelir Vergisi	171.882	12.764	7,4	182.121	13.435	7,4	5,3
Kurumlar Vergisi	74.190	17.386	23,4	89.393	28.256	31,6	62,5
Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	70.665	5.584	7,9	57.805	8.744	15,1	56,6
Özel Tüketim Vergisi	162.570	13.876	8,5	175.175	23.182	13,2	67,1
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	19.000	1.782	9,4	24.982	2.403	9,6	34,8
İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	165.771	9.505	5,7	158.063	13.131	8,3	38,2
Damga Vergisi	20.843	1.432	6,9	21.500	1.772	8,2	23,7
Harçlar	27.741	1.690	6,1	29.550	2.880	9,7	70,4
Diğer	43.832	2.601	5,9	46.013	4.653	10,1	78,9
Vergi Dışı Gelirler	106.264	25.783	24,3	152.033	8.215	5,4	-68,1
Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	11.180	1.529	13,7	12.464	1.362	10,9	-11,0
Düzen. ve Denet. Kurumlarının Gelirleri	6.420	356	5,5	7.488	533	7,1	49,8

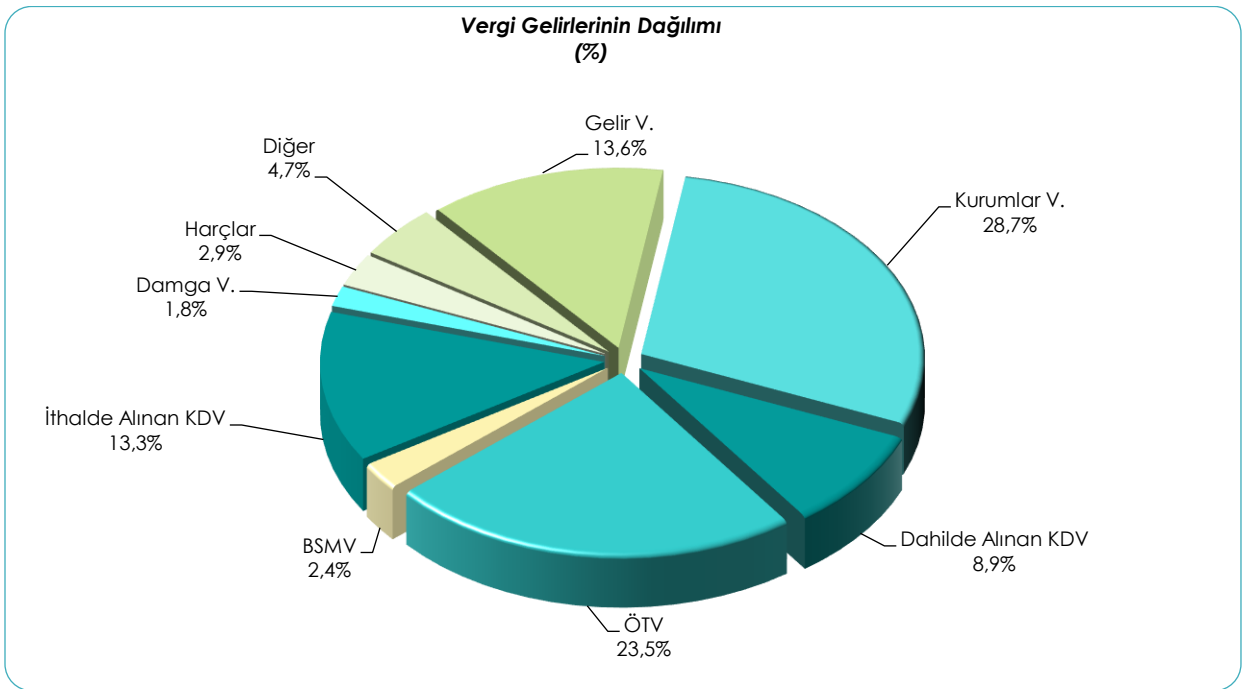
2019 yılı Ağustos ayında bütçe gelirleri 94 milyar 288 milyon TL iken 2020 yılının aynı ayında yüzde 15,1 oranında artarak 108 milyar 566 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçe tahminine göre bütçe gelirlerinin Ağustos ayı gerçekleşme oranı 2019 yılında yüzde 10,7 iken 2020 yılında yüzde 11,3 olmuştur.

2020 yılı Ağustos ayı vergi gelirleri tahsilatı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 47,8 oranında artarak 98 milyar 456 milyon TL olmuştur. Vergi gelirlerinin bütçe tahminine göre gerçekleşme oranı ise 2019 yılında yüzde 8,8 iken 2020 yılında yüzde 12,5 olmuştur.

Ağustos ayı vergi gelirlerinin bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2020 yılı Ağustos ayı vergi gelirlerinin dağılımına aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

2020 Yılı Ocak-Ağustos Dönemi Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

2020 yılı Ocak-Ağustos döneminde merkezi yönetim bütçe giderleri 761,4 milyar TL, bütçe gelirleri 650,5 milyar TL ve bütçe açığı 110,9 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, faiz dışı bütçe giderleri 669,8 milyar TL ve faiz dışı açık ise 19,3 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

OCAK-AĞUSTOS DÖNEMİ BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ	(Milyon TL)
Bütçe Giderleri	761.432
Faiz Dışı Giderler	669.818
Bütçe Gelirleri	650.506
Vergi Gelirleri	510.418
Bütçe Dengesi	-110.926
Faiz Dışı Denge	-19.312

1- Bütçe Dengesi

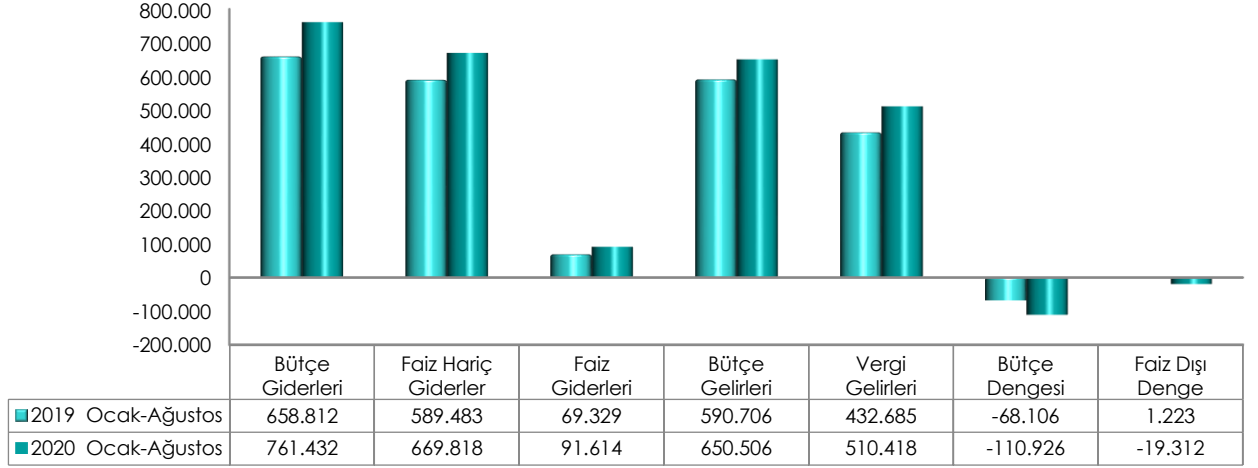
2020 yılı Ocak-Ağustos dönemi bütçe giderleri, bütçe gelirleri, bütçe dengesi ve faiz dışı denge gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

(Milyon TL)	2019			2020			2020/2019
	Bütçe	Ocak-Ağustos	Yüzde	Bütçe	Ocak-Ağustos	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Giderleri	960.976	658.812	68,6	1.095.461	761.432	69,5	15,6
Faiz Hariç Giderler	843.659	589.483	69,9	956.521	669.818	70,0	13,6
Faiz Giderleri	117.317	69.329	59,1	138.940	91.614	65,9	32,1
Bütçe Gelirleri	880.359	590.706	67,1	956.588	650.506	68,0	10,1
Vergi Gelirleri	756.495	432.685	57,2	784.602	510.418	65,1	18,0
Bütçe Dengesi	-80.616	-68.106	84,5	-138.873	-110.926	79,9	-62,9
Faiz Dışı Denge	36.701	1.223	3,3	67	-19.312	-29.021,1	-1.678,9

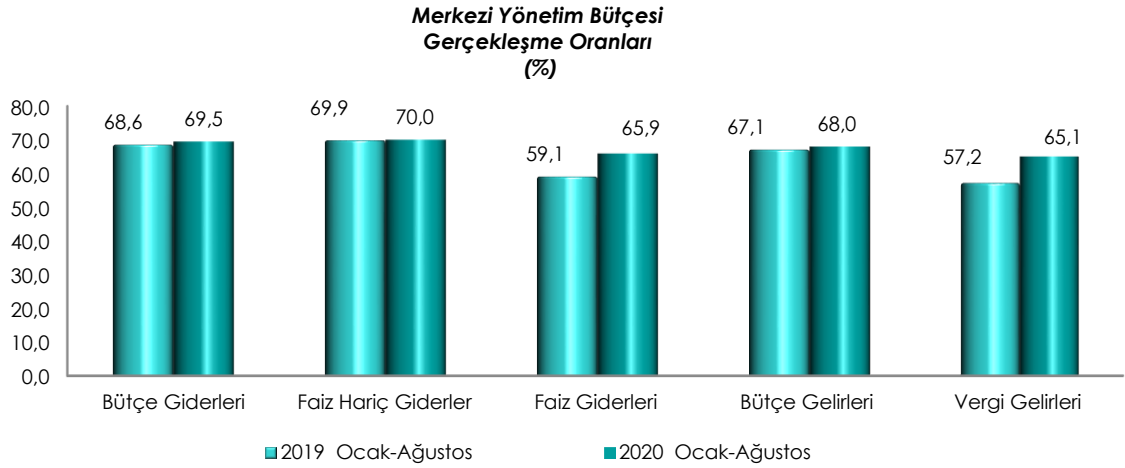
Merkezi yönetim bütçesi 2019 yılı Ocak-Ağustos döneminde 68 milyar 106 milyon TL açık vermiş iken 2020 yılı Ocak-Ağustos döneminde 110 milyar 926 milyon TL açık vermiştir.

2019 yılı Ocak-Ağustos döneminde 1 milyar 223 milyon TL faiz dışı fazla verilmiş iken 2020 yılı Ocak-Ağustos döneminde 19 milyar 312 milyon TL faiz dışı açık verilmiştir.

**Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri
(Milyon TL)**

Ocak-Ağustos dönemi gerçekleşmelerinin bütçe başlangıç ödeneklerine göre gerçekleşme oranlarını gösteren grafik ise aşağıda yer almaktadır.

2- Bütçe Giderleri

Merkezi yönetim bütçe giderleri Ocak-Ağustos dönemi itibarıyla 761 milyar 432 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz harcamaları 91 milyar 614 milyon TL, faiz hariç harcamalar ise 669 milyar 818 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Ekonomik sınıflandırma bazında bütçe gerçekleşmeleri ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

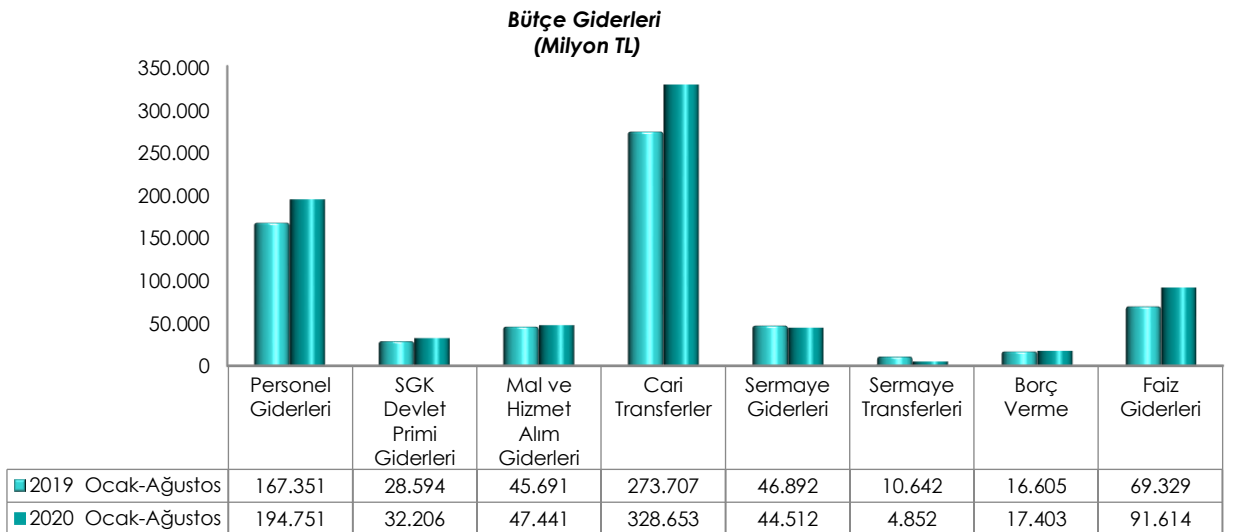
(Milyon TL)	2019			2020			2020/2019
	Bütçe	Ocak-Ağustos	Yüzde	Bütçe	Ocak-Ağustos	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Giderleri	960.976	658.812	68,6	1.095.461	761.432	69,5	15,6
Faiz Hariç Giderler	843.659	589.483	69,9	956.521	669.818	70,0	13,6
Personel Giderleri	247.303	167.351	67,7	282.488	194.751	68,9	16,4
SGK Devlet Primi Giderleri	43.375	28.594	65,9	48.120	32.206	66,9	12,6
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	67.551	45.691	67,6	75.550	47.441	62,8	3,8
Cari Transferler	391.337	273.707	69,9	451.122	328.653	72,9	20,1
Sermaye Giderleri	54.432	46.892	86,1	56.607	44.512	78,6	-5,1
Sermaye Transferleri	10.046	10.642	105,9	6.784	4.852	71,5	-54,4
Borç Verme	21.749	16.605	76,3	27.087	17.403	64,2	4,8
Faiz Giderleri	117.317	69.329	59,1	138.940	91.614	65,9	32,1

2020 yılında merkezi yönetim bütçe giderleri için öngörülen 1 trilyon 95 milyar 461 milyon TL ödenekten Ocak-Ağustos döneminde 761 milyar 432 milyon TL gider gerçekleştirilmiştir. Geçen yılın aynı döneminde ise 658 milyar 812 milyon TL harcama yapılmıştır.

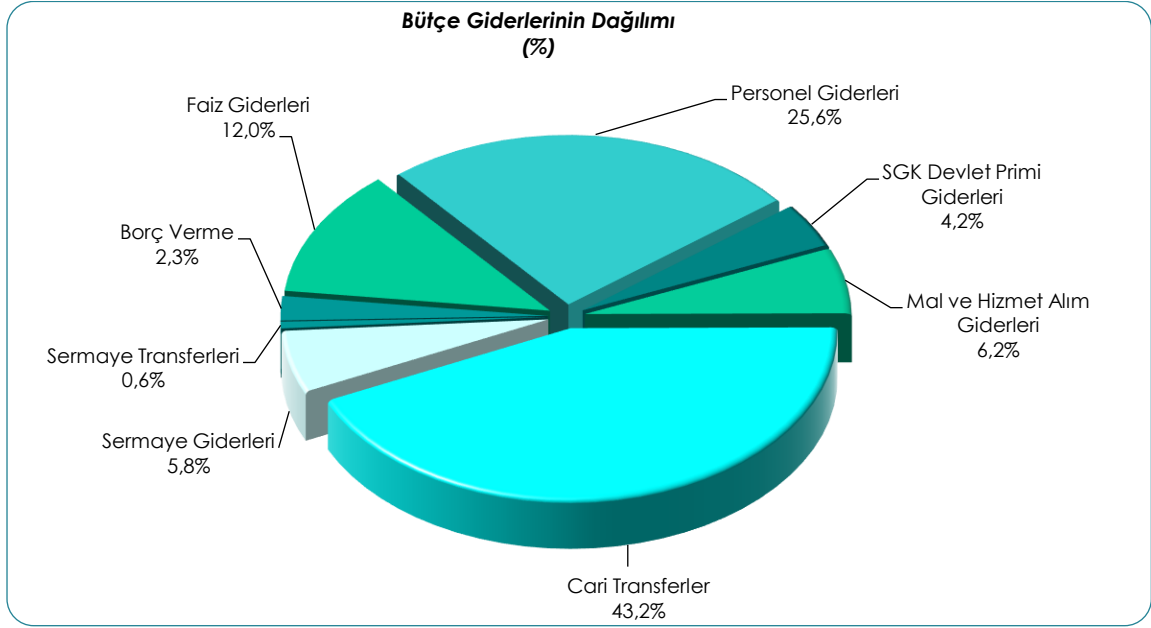
Ocak-Ağustos dönemi bütçe giderleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 15,6 oranında artmıştır. Giderlerin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranı ise 2019 yılında yüzde 68,6 iken 2020 yılında yüzde 69,5 olmuştur.

Faiz hariç bütçe giderleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 13,6 oranında artarak 669 milyar 818 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz hariç giderlerin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranı ise 2019 yılında yüzde 69,9 iken 2020 yılında yüzde 70,0 olmuştur.

Ocak-Ağustos dönemi bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırma bazında bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2020 yılı Ocak-Ağustos dönemi bütçe giderlerinin dağılımına ise aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

3- Bütçe Gelirleri

Merkezi yönetim bütçe gelirleri Ocak-Ağustos dönemi itibarıyla 650 milyar 506 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri 510 milyar 418 milyon TL, genel bütçe vergi dışı gelirleri ise 121 milyar 900 milyon TL olmuştur.

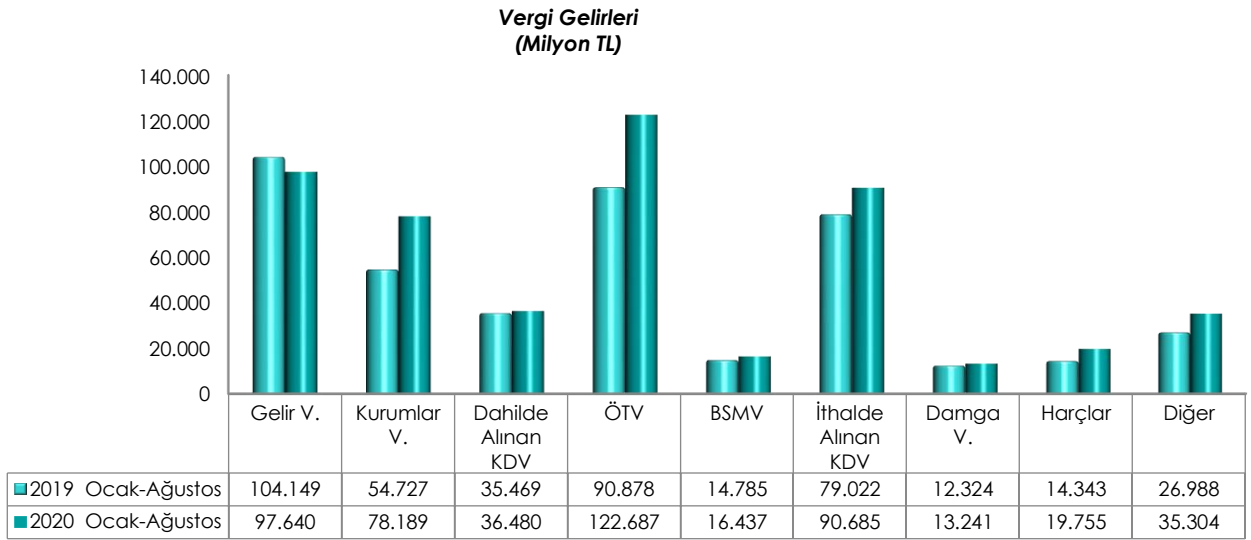
2020 yılı Ocak-Ağustos dönemi bütçe gelir gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

(Milyon TL)	2019			2020			2020/2019
	Bütçe	Ocak-Ağustos	Yüzde	Bütçe	Ocak-Ağustos	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Gelirleri	880.359	590.706	67,1	956.588	650.506	68,0	10,1
Genel Bütçe Gelirleri	862.759	572.953	66,4	936.635	632.319	67,5	10,4
Vergi Gelirleri	756.495	432.685	57,2	784.602	510.418	65,1	18,0
Gelir Vergisi	171.882	104.149	60,6	182.121	97.640	53,6	-6,3
Kurumlar Vergisi	74.190	54.727	73,8	89.393	78.189	87,5	42,9
Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	70.665	35.469	50,2	57.805	36.480	63,1	2,9
Özel Tüketim Vergisi	162.570	90.878	55,9	175.175	122.687	70,0	35,0
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	19.000	14.785	77,8	24.982	16.437	65,8	11,2
İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	165.771	79.022	47,7	158.063	90.685	57,4	14,8
Damga Vergisi	20.843	12.324	59,1	21.500	13.241	61,6	7,4
Harçlar	27.741	14.343	51,7	29.550	19.755	66,9	37,7
Diğer	43.832	26.988	61,6	46.013	35.304	76,7	30,8
Vergi Dışı Gelirler	106.264	140.268	132,0	152.033	121.900	80,2	-13,1
Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	11.180	12.796	114,5	12.464	12.392	99,4	-3,2
Düzen. ve Denet. Kurumların Gelirleri	6.420	4.956	77,2	7.488	5.795	77,4	16,9

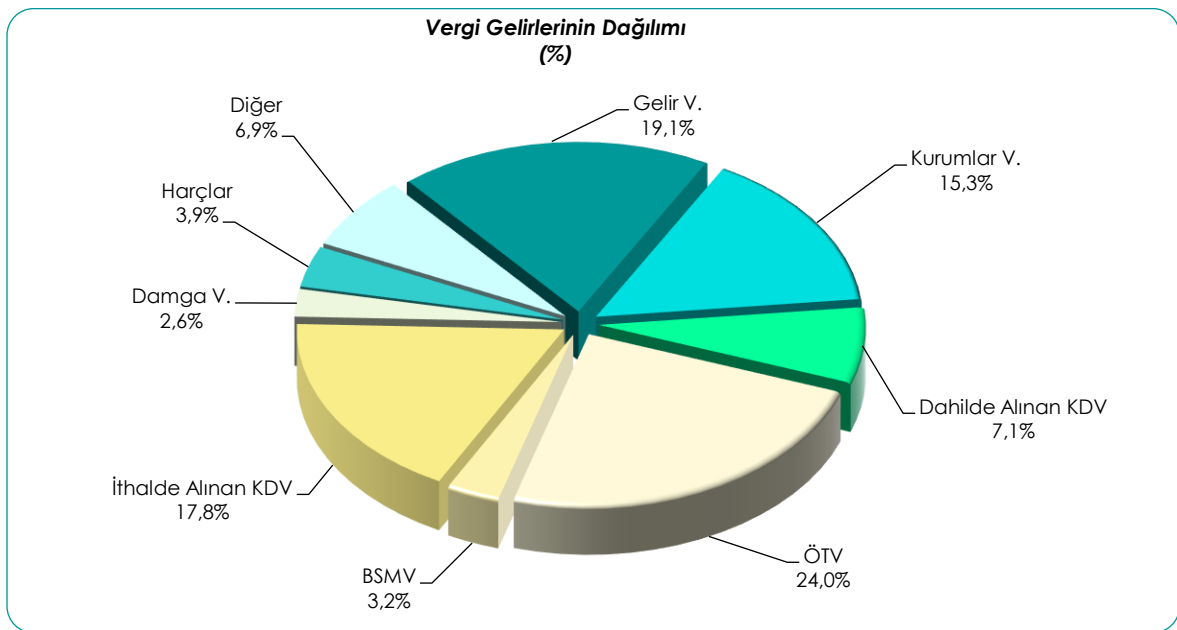
2019 yılı Ocak-Ağustos döneminde bütçe gelirleri 590 milyar 706 milyon TL iken 2020 yılının aynı döneminde yüzde 10,1 oranında artarak 650 milyar 506 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçe tahminine göre bütçe gelirlerinin Ocak-Ağustos dönemi gerçekleşme oranı 2019 yılında yüzde 67,1 iken 2020 yılında yüzde 68,0 olmuştur.

2020 yılı Ocak-Ağustos dönemi vergi gelirleri tahsilatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 18,0 oranında artarak 510 milyar 418 milyon TL olmuştur. Vergi gelirlerinin bütçe tahminine göre gerçekleşme oranı ise 2019 yılında yüzde 57,2 iken 2020 yılında yüzde 65,1 olmuştur.

Ocak-Ağustos dönemi vergi gelirlerinin bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2020 yılı Ocak-Ağustos dönemi vergi gelirlerinin dağılımına aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

TANIMLAR

Bütçe: Belirli bir dönemdeki gelir ve gider tahminleri ile bunların uygulanmasına ilişkin hususları gösteren ve usulüne uygun olarak yürürlüğe konulan belgeyi,

Bütçe Dengesi: Bütçeye konulan harcama yetkisi (ödenek) çerçevesinde kamu idarelerince nakden veya mahsuben ödenen bütçe giderleri ile tahsil edilen bütçe gelirleri tutarları arasındaki farkı,

Bütçe Gelirleri: Kanunlarına dayanılarak toplanan vergi, resim, harç, fon kesintisi, pay veya benzeri gelirler, faiz, zam ve ceza gelirleri, taşınır ve taşınmazlardan elde edilen her türlü gelirler ile hizmet karşılığı elde edilen gelirler, borçlanma araçlarının primli satışı suretiyle elde edilen gelirler, sosyal güvenlik primi kesintileri, alınan bağış ve yardımlar ile diğer gelirleri,

Bütçe Giderleri: Kanunlarına dayanılarak yaptırılan iş, alınan mal ve hizmet bedelleri, sosyal güvenlik katkı payları, iç ve dış borç faizleri, borçlanma genel giderleri, borçlanma araçlarının iskontolu satışından doğan farklar, ekonomik, malî ve sosyal transferler, verilen bağış ve yardımlar ile diğer giderleri,

Cari Transferler: Sermaye birikimi hedeflemeyen ve cari nitelikli mal ve hizmet alımını finanse etmek amacıyla yapılan karşılıksız ödemeleri,

Düzenleyici ve Denetleyici Kurum Bütçesi: Özel kanunlarla kurul, kurum veya üst kurul şeklinde teşkilatlanan ve 5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan her bir düzenleyici ve denetleyici kurumun bütçesini,

Faiz Dışı Denge: Bütçe gelirleri toplamından faiz giderleri hariç bütçe giderleri toplamının çıkarılmasıyla bulunan dengeyi,

Genel Bütçe: Devlet tüzel kişiliğine dahil olan ve 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin bütçesini,

Merkezi Yönetim Bütçesi: 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin bütçelerini,

Sermaye Giderleri: Bütçe kanunları ile belirlenmiş asgari değeri aşan ve normal ömrü bir yıldan daha uzun olan mal ve hizmet alımlarını,

Sermaye Transferleri: Bina ve diğer inşaat işleri, ulaşım araçları, makineler, demirbaşlar gibi sermaye nitelikli harcamaların finansmanı amacıyla kişi ve kurumlara yapılan karşılıksız ödemeleri,

Özel Bütçe: Bir bakanlığa bağlı veya ilgili olarak belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere kurulan, gelir tahsis edilen, bu gelirlerden harcama yapma yetkisi verilen, kuruluş ve çalışma esasları özel kanunla düzenlenen ve 5018 sayılı Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde yer alan her bir kamu idaresinin bütçesini,

Özgelirler: Kurumun faaliyeti sonucu elde edilen ve merkezi yönetim kapsamındaki başka bir birimden aktarılmayan gelir kalemlerini,

ifade etmektedir.

Merkezi Yönetim Aylık Bütçe Gerçekleşme Raporu Hazine ve Maliye Bakanlığı Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğü tarafından her ay yayımlanır.

Merkezi Yönetim Bütçe gider ve gelir gerçekleştirmelerinin ayrıntılı sonuçlarına Hazine ve Maliye Bakanlığının internet sitesinde yer alan "Merkezi Yönetim Bütçe İstatistikleri" sekmesinden ulaşılabilmektedir. ¹

Hazine ve Maliye Bakanlığı

Devlet Mahallesi, Dikmen Caddesi, No: 12 PK: 06420

Çankaya / ANKARA

Görüş, öneri ve istekleriniz için:

Telefon numarası: (0312) 415-29-00

Mail adresi: butcepolitikasi@hmb.gov.tr

¹ Ayrıntılar için Bkz: <https://muhasebat.hmb.gov.tr/merkezi-yonetim-butce-istatistikleri>